

רע"פ 4755/15 - עזרא שינברג נגד משטרת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4755/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

עזרא שינברג

נ ג ד

המשיבה:

משטרת ישראל

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת, מיום 7.7.2015, בע"פ 6935-07-15, שניתנה על-ידי כב' השופטת א' הלמן

בשם המבקש:

עו"ד טארק אלכסנדר; עו"ד אפרים דמרי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטת א' הלמן), בע"פ 6935-07-15, מיום 7.7.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בקריית שמונה (כב' השופטת ר' שפילברג כהן), במ"י 4396-07-15, מיום 2.7.2015.

2. בד בבד עם הבקשה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע החלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 7.7.2015. בהחלטתי, מיום 8.7.2015, נעתרתי לבקשה, והוריתי על עיכוב ביצוע החלטתו של בית המשפט המחוזי, עד להחלטה בבקשה לרשות ערעור.

3. נגד המבקש, המשמש כרב מוכר בעיר צפת, מתנהלת חקירת משטרה בחשד לביצוע עבירות מין בנשים, תוך ניצול מעמדו הנכבד בקהילה. בעקבות צו עיכוב יציאה מן הארץ אשר הוצא נגדו, נעצר המבקש, ביום 2.7.2015, בנמל התעופה בן-גוריון, ומעצרו הוארך ב-6 ימים. לאחר זאת, הוארך מעצרו של המבקש פעמיים נוספות, וכעת הוא נתון במעצר, עד ליום 23.7.2015.

4. ביני לביני, הגיש המבקש לבית משפט השלום בקריית שמונה בקשה לאיסור פרסום שמו, עד להחלטת המאשימה, בנוגע להגשת כתב אישום נגדו. יצוין, כי עובדת מעצרו של המבקש בנמל התעופה, כמו גם עיקרי החשדות נגדו, פורסמו באמצעי התקשורת, תוך עילום שמו של המבקש. בהחלטה, מיום 2.7.2015, דחה בית משפט השלום את בקשתו של המבקש לחיסיון שמו.

5. המבקש ערער על החלטתו זו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי בנצרת, וערעורו נדחה, ביום 7.7.2015. מבלי להתעלם מן הנזקים שעלולים להיגרם למבקש מחשיפת שמו, נזקים שהם "מנת חלקם של כל מי שנחשד בפלילים, כל שכן בעבירות חמורות בעלות אופי מיני", קבע בית המשפט המחוזי כי האינטרס הציבורי כבד המשקל בחשיפת את שמו גובר על עניינו האישי של המבקש לחסות את שמו. בית המשפט המחוזי נתן את דעתו לטיפול רפואי לו נזקק המבקש, בגינו הוא אושפז בימים האחרונים, אך קבע כי התיעוד הרפואי שהוגש לו "איננו מבסס דיו טענת פגיעה בביטחונו ובבריאותו [של המבקש], מעבר לחשש הקיים בדרך כלל, מפני השפעתם של תנאי מעצר וחקירה על בריאותו ונפשו של חשוד" (התוספת שלי - א.ש.). בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי בחומר החקירה הקיים, ישנה אינדיקציה להיקף רחב יותר של עבירות, אותן ביצע המבקש במתלוננות נוספות. טענתו של המבקש, לפיה בקהילה שבה הוא משמש כרב, נקשר שמו ממילא, בפי כל, לפרשה שנחשפה באמצעי התקשורת, כך שלא קיים אינטרס ציבורי בפרסום שמו, נדחתה על-ידי בית המשפט המחוזי. נקבע, בהקשר זה, כי חשיפת זהותו של המבקש "עשויה לתרום לקידום החקירה גם בקרב מי שאיננו נמנה על הקהילה המצומצמת". ועוד נקבע, כי "יש בפרסום פרטי [המבקש] אלמנט של עידוד וחיזוק נפגעות עבירה אשר במיוחד בנסיבותיו של מקרה זה מתקשות לאזור אומץ ולהגיע למשטרה".

הבקשה לרשות ערעור

6. בבקשה שלפניי טוען המבקש, כי אין מקום להתיר את פרסום שמו, בשלב זה, שעה שהוא אינו אלא חשוד בביצוע העבירות, וזאת, משום שעוצמתו של האינטרס הציבורי הדרוש לפרסום שמו של חשוד, נמוך, ככלל, מעוצמתו של האינטרס הציבורי לפרסום שמו של נאשם או של אדם שהורשע בדיון. בטיעונו זה, הסתמך המבקש על ההחלטה שניתנה בבש"פ 2211/15 פלוני נ' מדינת ישראל (14.4.2015) (להלן: עניין פלוני). עוד טוען המבקש, כי יש מקום להבחין בין פרסום שמו לבין פרסום פרטי הפרשה, כאשר "עקרון פומביות הדיון וזכות הציבור לדעת בא על סיפוקו עת מתפרסם דבר החקירה הפלילית". על רקע זה, סבור המבקש כי די במידע שפורסם עד כה באמצעי התקשורת, על מנת להפחית במשקלו של השיקול שעניינו עידוד מתלוננות נוספות להעיד על פרשות נוספות. לבסוף, הצביע המבקש בבקשתו על נזק אישי ומשפחתי שעלול להיגרם לו, באם ייחשף שמו, בשלב זה.

7. דין הבקשה להידחות. הבקשה אינה עונה על אמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי" (רע"פ 4695/15 אבו סלאח נ' מדינת ישראל (16.5.2015); רע"פ 4844/15 גלבוש נ' מדינת ישראל (16.5.2015); רע"פ 4797/15 כהן נ' מדינת ישראל (16.5.2015)).

8. למרות שניתן היה לדחות את הבקשה מהטעם המפורט בפסקה 7 לעיל, אתיחס לטענותיו של המבקש גם לגופו של עניין. סעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, מורה בזו הלשון:

"בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או פרט אחר מפרטי החקירה, אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור ובית המשפט סבר כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום; הורה בית המשפט על איסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, יפקע האיסור עם הגשת כתב האישום נגד החשוד, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת".

תכליתו של סעיף זה ליצור איזון בין עניינו של החשוד, שטרם הוגש נגדו כתב אישום, כי זהותו לא תיחשף, לבין האינטרס הציבורי בשקיפות ובפומביות הדיון. האינטרסים המתנגשים, בהתאם לסעיף זה, הם, מחד גיסא, החשש מפני נזק חמור שעלול להיגרם לאותו חשוד, ומאידך גיסא, העניין הציבורי הגלום בפרסום זהותו של החשוד. כפי שנקבע, ברירת המחדל היא פרסום שמו של החשוד, ואיסור הפרסום הוא בגדר החריג לכך (עניין פלוני). ואולם, נקבע בנוסף, כי לבית המשפט מסור שיקול דעת רחב, שעה שהוא נדרש לאזן בין הצורך למנוע נזק שייגרם לחשוד לבין העניין הציבורי הכרוך בפרסום.

בהתייחס לנזק החמור הנטען, אשר עלול להיגרם למבקש מן הפרסום, לא מצאתי כי יש בנזק זה, לרבות במצבו הבריאותי והאישי של המבקש, כדי להטות את הכף לעבר מניעת פרסום שמו. הנזקים עליהם מצביע המבקש, אינם שונים מנזקיו של כל אדם הנתון בחקירה פלילית בגין חשד לביצוע מעשים חמורים, כדוגמת אלו בהם נחשד המבקש, ואין נפקא מינה לעובדה שהמבקש הינו אדם מוכר, אשר זהותו ידועה בקרב בני קהילתו. מעבר לזאת, המבקש לא תמך את בקשתו באישורים רפואיים קונקרטיים המעידים על כי חשיפת שמו עלולה להחמיר את מצבו הבריאותי.

אשר לאינטרס הציבורי הגלום בחשיפת שמו של המבקש, אין צורך להכביר מילים על חשיבות הדבר. מעבר לאפשרות, כי חשיפת שמו של חשוד בעבירות מין עשויה לתמרץ מתלוננות נוספות, אשר ביקשו עד כה שלא להיחשף, להעיד על שארע להן מידי של אותו חשוד, יש גם מקום להזהיר את הציבור מפניו. יפים, בהקשר זה, דבריו של השופט מ' מזוז, בעניין פלוני, פסקה 11:

"יש ליתן משקל מיוחד לפרסום שמם של נאשמים (ומורשעים) בעבירות מין, שכן הניסיון מלמד שפרסום כזה דרוש הן כדי להגן על הציבור והן משום שהוא עשוי לחשוף פרשות נוספות הקשורות בו, ולהניע מתלוננות אחרות, ככל שאלה קיימות, להגיש גם הן תלונות. דברים אלה אמורים ביתר שאת נוכח העובדה שהעורר משתייך לקהילה סגורה ונוכח כך שמעמדו בקהילה זו הוא רם, ולפיכך ניתן להניח כי חשיפת פרשות נוספות, אם ישנן, אינה ענין של מה בכך, וקשירת שמו של העורר בפרשה זו עלול לסייע בדבר". (וראו, בהקשר זה, גם את החלטתי בע"פ 2137/14 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' זאור חנקישייב (10.4.2014)).

9. על יסוד הנימוקים המפורטים לעיל, דין הבקשה לרשות ערעור להידחות.

לפיכך, מתבטלת בזאת החלטתי, מיום 8.7.2015, בנוגע לעיכוב ביצוע החלטתו של בית המשפט המחוזי, ושמו של המבקש מותר, אפוא, בפרסום.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ה (16.7.2015).

ש ו פ ט
